

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

A Digital Learning Platform for Generation Z: Passport to IFRS®

UMS® 1 Finansal Tabloların Sunumu

Funded by the Erasmus+ Program of the European Union. However, European Commission and Turkish National Agency cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

© Copyright 2021, Istanbul University

UMS® 1 Finansal Tabloların Sunumu

KAPSAM

UMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşunu'nun amacı, genel amaçlı finansal tabloların sunumuna ilişkin esasları belirlemektir. Bu standardın hükümlerine uyulması, bir işletmenin finansal tablolarının hem önceki raporlama dönemlerindeki finansal tablolarıyla hem de diğer işletmelerin finansal tablolarıyla karşılaştırılabilir olmasını sağlar. Standart, finansal tabloların sunumuna ilişkin genel hükümleri belirler, bu finansal tabloların içeriğine ilişkin özel yapı ve asgari şartlar hakkında rehberlik ve yönergeler sağlar.

Genel amaçlı finansal tabloların amacı, bir işletmenin finansal durumu, finansal performansı ve nakit akışları hakkında geniş bir kullanıcı kitlesinin ekonomik kararlar almasına yardımcı olacak bilgi sağlamaktır. Bu amaca ulaşmak için finansal tablolar, bir işletmenin aşağıdakiler hakkında bilgi sağlar: [UMS 1.9]- varlıklar; yükümlülükler; Özkaynaklar; kazançlar ve kayıplar dahil olmak üzere gelir ve giderler; sahiplerin katkıları ve sahiplerine yapılan dağıtımlar (ortaklık sıfatıyla); nakit akışları. Bu bilgiler, dipnotlarda yer alan ek bilgilerle birlikte, finansal tablo kullanıcılarına işletmenin gelecekteki nakit akışlarını ve özellikle bunların zamanlamasını ve kesinliğini tahmin etmede yardımcı olur.

Genel amaçlı yıllık finansal tablolar, amaçlarını yerine getirebilmek için Şekil 1'de gösterilen bileşenleri içermektedir.

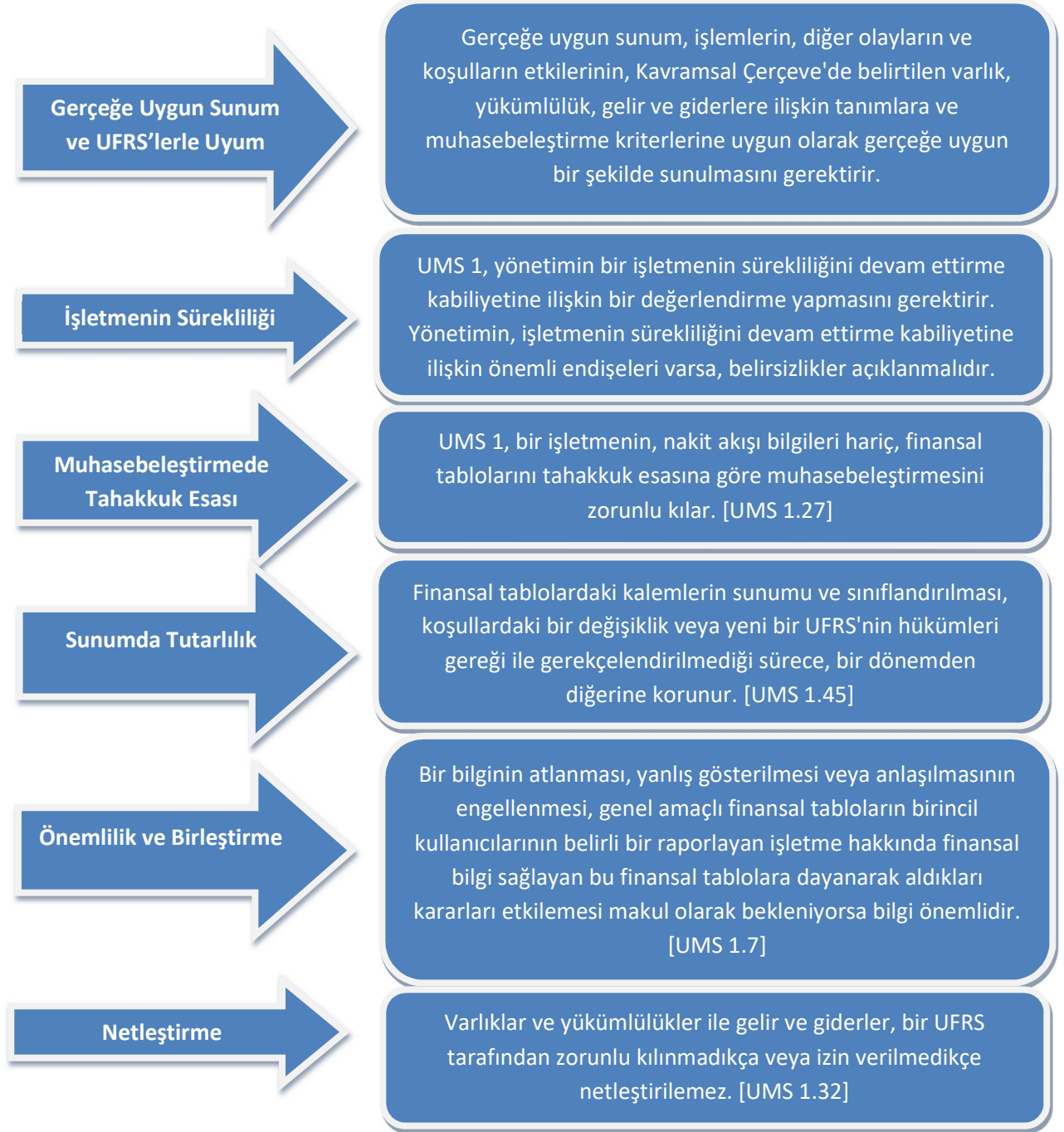
Şekil 1. Finansal tablolar:

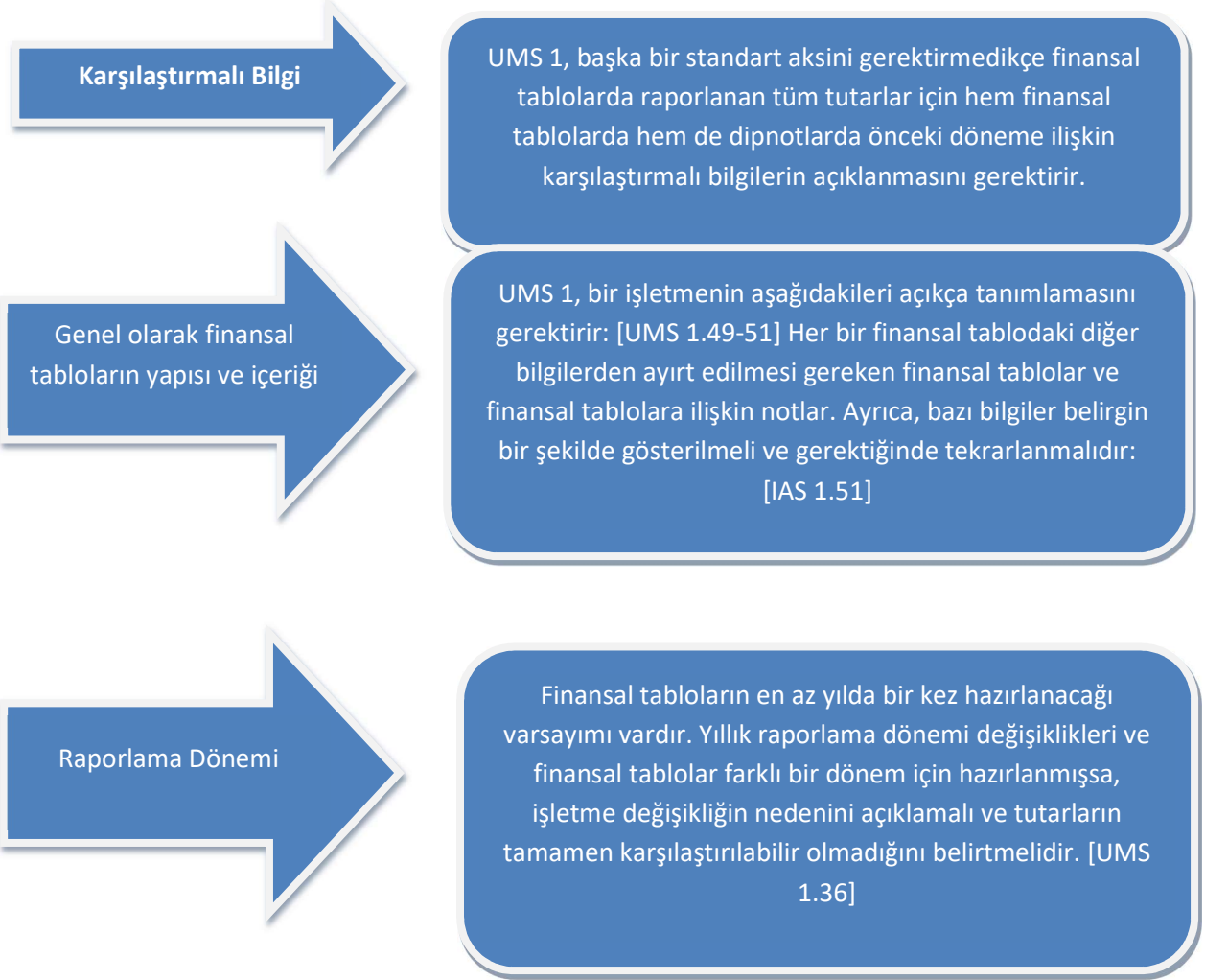

FİNANSAL TABLOLARIN HAZIRLANMASINDA GENEL VARSAYIMLAR

UMS 1'in doğru anlaşılması ve uygulanması için aşağıdaki tanımlar verilmiştir (bkz. Şekil 2).

Şekil 2. Finansal tabloların hazırlanmasında genel varsayımlar:

UFRS hükümlerine göre, her ne kadar Avrupa muhasebe mevzuatı çerçevesinde çeşitli muafiyetlere izin verilmişse de tam set finansal tablolardan muafiyet olamaz. Finansal tabloların her bir unsurunun belirli bir amacı vardır ve sadece bir bütün olarak hedefledikleri amacı yerine getirebilirler.

FİNANSAL DURUM TABLOSU

Asgari içerik ve örnek yapı UMS 1'de yer almaktadır, geri kalanı işletmenin muhasebe politikalarıyla ilgilidir.

Çoğu zaman, finansal durum tabloları, Varlıklar = Özkaynak + Yükümlülükler denkleminin korunduğu iki taraflı gösterimlerdir. Sunumu, cari olmayandan cariye (Avrupa modeli) veya tam tersi (ABD modeli) şeklinde olabilmektedir. İngiltere'nin tek taraflı finansal durum tablosu modeli çok daha az yaygındır. Dönen ve duran varlık ve yükümlülük anlayışı, kısa ve uzun vadeli ile eş anlamlı değildir. Kısa vadeli ve uzun vadeli olmak varlıkların ve yükümlülüklerin doğasında bulunan fiziksel niteliklerle ilgilidir. Cari veya cari olmayan olup olmayacakları, kullanıldıklarında değerlerini nasıl aktaracaklarına bağlıdır. Örneğin, arabalar

fiziksel özelliklerine göre uzun vadeli varlıklardır, ancak şirket bunların ticaretini yaparsa arabalar cari olarak sınıflanır. Nakit dönen varlıktır, ancak bir sonraki raporlama yılından daha uzun bir süre boyunca bloke edilirse cari olarak sınıflanamaz. UMS 1, cari varlık ve yükümlülüklerin dört olası oluşumunu tanımlayan bir yaklaşım uygular (Şekil 3'e bakınız).

Şekil 3. Cari ve Cari Olmayan Ayrımı

Varlıklar	
Varlıklar şu durumlarda caridir:	Cari olmayan varlıklar:
a) Varlığın normal faaliyet döngüsü içinde nakde dönüşmesi, satılması veya tüketilmesi beklenmektedir.	
b) Varlık öncelikle alım satım amaçlı elde tutulmaktadır.	
c) Varlığın, raporlama döneminin bitiminden sonra en geç on iki ay içinde nakde dönüşmesi beklenmektedir.	Diğerleri, belirtilenler hariç.
(d) Varlık, raporlama döneminin bitiminden sonraki on iki ay içinde herhangi bir kısıtlamaya tabi bulunmayan nakit veya nakit benzerleridir.	
Yükümlülükler	
Yükümlülükler şu durumlarda caridir:	Cari olmayan yükümlülükler:
(a) Borcun normal faaliyet döngüsü içinde ödenmesi bekleniyor.	
b) Yükümlülükler esas olarak ticari amaçlarla elde tutulmaktadır.	Diğerleri, belirtilenler hariç.
(c) Yükümlülüğün, raporlama döneminin bitiminden sonra en geç on iki ay içinde ödenmesi beklenmektedir.	
(d) İşletmenin, ödemeyi raporlama döneminin bitiminden sonra en az on iki ay süreyle ertelemek için koşulsuz bir hakka sahip olmaması.	

UMS 1, finansal durum tablosunun biçimini belirlemez. Varlıklar önce cari, sonra cari olmayan şekilde veya tam tersi olarak sunulabilir ve yükümlülükler ve özkaynaklar cari, sonra cari olmayan, sonra özkaynaklar şeklinde veya tam tersi olarak sunulabilir. Net varlık sunumuna da (varlıklar eksi yükümlülükler) izin verilir. Birleşik Krallık'ta ve başka yerlerde kullanılan uzun vadeli finansman yaklaşımı, yani cari olmayan varlıklar + cari varlıklar - cari yükümlülükler = cari olmayan yükümlülükler + özkaynaklar şeklindeki yaklaşım da kabul edilebilir.

ÖRNEK 1.

İşletmenin üç adet uzun vadeli banka kredi borcu bulunmaktadır. 31.12.20X2 tarihi itibarıyla alınan kredilerin defter değeri aşağıdaki gibidir:

Kredi 1, 100.000 PB

Kredi 2, 150.000 PB

Kredi 3, 200.000 PB

İşletme, finansal tablo tarihinden önce kredi sözleşmelerinin şartlarını ihlal etmiş ve dolayısıyla krediler banka tarafından istenebilir (muaccel) hale gelmiştir. Kredi 1 için işletme, ilgili bankayla Aralık 20X2'de 18 aylık ödemesiz bir yeniden yapılandırma (grace) anlaşması imzalamıştır. İşletme, kredi 2 ve kredi 3 için finansal tablo tarihinden sonra yeniden yapılandırma sözleşmesi imzalanmıştır. Anlaşmaya göre kredi 2 ve 3'ün ödemesiz süresi, finansal tablo tarihinden on iki ay sonra sona erecektir.

Krediler 31.12.20X2 tarihinde sona eren yıla ait finansal tablolarda nasıl sunulmalıdır?

- A) cari olmayan borçlar 450.000 PB;
- B) cari olmayan borçlar 100.000 PB, cari borçlar 350.000 PB;
- C) cari borçlar 450 bin PB;
- D) cari olmayan borçlar 350.000 PB, cari borçlar 100.000 PB

ÇÖZÜM:

UMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşuna göre, finansal borçların (alınan krediler vb.) cari veya cari olmayan borçlar olarak sınıflandırılması, raporlama tarihindeki sözleşme şartlarına uygunluk esas alınarak yapılmalıdır.

Şirket, finansal tabloların tarihinden önce her üç kredinin şartlarını ihlal etmiş ve bu da onları muaccel (istenebilir) hale getirmiştir. Kredi 1 ile ilgili olarak, şirket ilgili banka ile Aralık 20X2'de (yani 31.12.20X2'den önce) 18 aylık ödemesiz (yani 12 aydan fazla) bir sözleşme imzalamış olduğundan, UMS 1'in 75. paragrafına göre, bu kredi cari olmayan borç olarak sınıflandırılır.

Krediler 2 ve 3 ile ilgili olarak, ödemesiz dönem sözleşmesi 31.12.20X2'den sonra imzalanmıştır, bu nedenle sınıflandırma 31.12.20X2'de var olan gerçeklere ve koşullara dayanmaktadır, dolayısıyla 74 ve 72'nci paragraflar temelinde cari olarak sınıflandırılmışlardır. Bu nedenle, doğru cevap B'dir ve 31.12.20x2 tarihinde hazırlanan finansal durum tablosu 100.000 PB'lik cari olmayan borçları ve 350.000 PB'lik cari borçları içerecektir.

KÂR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

Kapsamlı gelir kavramı, hissedarların kaynaklanan sermaye hareketleri gibi işlemlerin dışında, yıl içinde net varlıklardaki tüm değişiklikleri finansal tabloların tek bir bileşeninde konsolide etmek için 2009'dan

sonra UFRS'ye getirilmiştir. Böylece, kapsamlı gelir, gelir tablosuna eklenmiş ve sonrasında gelir tablosu kapsamlı gelir tablosu ile değiştirilmiştir (daha sonra adı kâr veya zarar tablosu ve diğer kapsamlı gelir olarak değiştirilmiştir). İkincisi, etkisi dönemin kâr veya zararını etkilemeyen, ancak net varlıkları doğrudan etkileyen kâr ve zararların izlediği dönemin mali sonucunu sunan bir kâr ve zarar hesabıdır. UFRS'de bunlara, ekonomik gerçekliğimizde genellikle aşağıdakilerden kaynaklanabilecek diğer kapsamlı gelirin bileşenleri denir:

- Yeniden değerlemedeki değişiklikler, UMS 16 Maddi Duran Varlıklar ve UMS 38 Maddi Olmayan Duran Varlıklar kapsamında duran varlıkların yeniden değerlendirilmesindeki değişiklikler.
- UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar kapsamında aktüeryal kazanç ve kayıplar.
- UMS 21'e göre yabancı para cinsinden finansal tabloların yeniden düzenlenmesinden kaynaklanan kur farkları Döviz kurlarındaki değişikliklerin etkileri, bu kalem sadece konsolide finansal tablolar için geçerlidir;
- Belirli finansal araçların değerlendirilmesi ve riskten korunma.

Diğer kapsamlı gelirin bileşenleri (kalemleri), ilk tahakkuklarından sonra kâr veya zarara yeniden sınıflandırılıp sınıflandırılmayacaklarına göre gruplandırılmalıdır. Örneğin, yeniden değerlendirilmesindeki ve aktüeryal kazanç ve kayıplardaki değişiklikler, fiili işlemleri yansıtmadıkları için elden çıkarma sırasında kâr veya zarara yeniden sınıflandırılmamalıdır. Ancak, yabancı para finansal tabloların çevrimine ilişkin kur farkları, işlemlerden kaynaklanacağı için elden çıkarıldıktan sonra yeniden sınıflandırılmalıdır. Bu gibi durumlarda, gerçekleştirilen yeniden sınıflandırmalardan elde edilen düzeltmelerin ek olarak sunulması gereklidir. Cari dönemde kâr veya zararda yeniden sınıflandırılan ancak daha önce diğer kapsamlı gelirden tahakkuk ettirilen tutarlardır. Diğer kapsamlı gelirin kalemleri, yaratacakları vergi etkisi bakımından iki yoldan biriyle temsil edilebilir:

- vergi gideri ile netleştirilmiş;
- vergi etkisinden önce ve bununla ilgili ayrı bir bölüm ile (brüt sunum).

Faaliyet giderlerinin gruplandırılmasına göre, gelir tablosunun hazırlanması için iki olası seçenek vardır.

- 1) Eğer işletme bunları brüt olarak sunmayı seçerse (giderlerin özünde), giderlerin uygun sınıflandırılması ekonomik unsurlara göre yapılır. Bu durumda, işletme maliyetleri ciro açısından ekonomik unsurların (amortisman, malzeme alımları, nakliye maliyetleri, çalışanlara sağlanan faydalar ve reklam maliyetleri) maliyetlerini içerir ve başlangıçta hangi hesabın rapor edildiğine bakılmaksızın, sunum amaçları için genellikle bazı kalemlerde gruplandırılırlar. Bu modelde, düzeltici nitelikteki kalemler ayrı olarak sunulmalıdır - Devam eden işlerde ve/veya bitmiş ürünlerdeki artışlar ve/veya azalışlar ve ayrıca finansal durum tablosunda fiilen yaratılan varlıkların değeri. Devam eden işlerde ve/veya mamullerdeki artışlar artı işaretiyle, azalmalar ise eksi işaretiyle sunulmalıdır.
- 2) İşletme üretkense ve işletme maliyetlerini net bazda sunmayı seçerse, uygun sınıflandırma maliyet fonksiyonuna göre yapılır. Bu sınıflandırmada maliyetlerin başlangıçtaki ekonomik içeriği dikkate alınmaz ve gelir tablosunda işletmedeki amaçlarına göre gruplandırılır.

Tüm giderler yeniden hesaplandığından ve raporlanan satış gelirleriyle karşılaştırılabilir olduğundan, giderlerin işlevsel niteliklere göre sınıflandırılmasında herhangi bir düzeltme kalemi olamaz. UFRS,

maliyetlerin sunulmasına yönelik bir yaklaşımı diğerine tercih etmez. Her birinin avantajları ve dezavantajları vardır, bu da onları farklı üretim koşulları altında seçilebilir hale getirir. Maliyetlerin işlevsel bir temelde sunulması kullanıcılar için anlaşılabilir, ancak ek olarak yeniden dağıtım gerektirdiğinden daha karmaşık ve öznelir. Bu yaklaşımı benimserken, finansal tabloların açıklayıcı notlarında ana unsurların - malzeme, işçilik, amortisman ve diğerleri - maliyetlerinin sunulması gerekir.

İşlevsel sunum yöntemi uygundur ve genellikle önemli miktarda bitmiş ürün ve devam eden iş kalıntısı olan daha büyük imalat işletmelerinin yanı sıra açıkça tanımlanmış çeşitli üretim, ticari ve idari departmanlara uygulanır. Maliyetlerin ekonomik unsurlara göre sunumunun uygulanması daha kolay ve daha objektiftir, çünkü hâlihazırda rapor edilmiş olan maliyetleri yeniden dağıtmak için ek tahminlere gerek yoktur. Genellikle daha küçük imalat şirketleri ile ticaret ve hizmet şirketleri tarafından uygulanır.

$$\text{Dönemin kapsamlı geliri} = \text{Kâr veya zarar} + \text{Diğer Kapsamlı Gelir}$$

ÖRNEK 2.

UFRS uygulayan bir işletme, 31 Aralık 20X2 tarihi itibarıyla gelir tablosunu ve diğer kapsamlı gelirini aşağıdaki verileri temel alarak hazırlamıştır:

- ürünlerin satışından elde edilen hasılat – 500.000 PB.
- satılan malın maliyeti – 240.000 PB.
- satış giderleri – 30.000 PB.
- yönetim giderleri – 10.000 PB.
- diğer giderler – 20.000 PB.

Şirket, gayrimenkullerini, makine ve ekipmanlarını yeniden değerlendirme modeline göre sunmayı seçmiştir. 31 Aralık 20X2 tarihi itibarıyla maddi duran varlıkların defter değeri 500.000 PB ve bu varlıkların gerçeğe uygun değeri 600.000 PB'dir.

Bu varlıklar daha önce değer düşüklüğüne uğramamış ve işletme önceki dönemlerde yeniden değerlendirme fonu oluşturmamıştır.

Kurumlar vergisi oranı %10'dur.

Soru: Şirketin toplam kapsamlı gelirini belirleyin.

Çözüm:

Satış geliri	500.000
Satışların maliyeti	(240.000)
Brüt kâr	260.000
Satış giderleri	(30.000)
Yönetim giderleri	(10.000)

Diğer giderler	(20.000)
Vergi öncesi kâr	200.000
Vergi Gideri	(20.000)
Dönem kârı	180.000

Diğer kapsamlı gelir	
Maddi duran varlıkların yeniden değerlendirme fazlasındaki değişiklikler	100.000
Diğer kapsamlı gelir kalemlerine ilişkin gelir vergisi	(10.000)
Toplam diğer kapsamlı gelir:	90.000
Yılın (Dönemin) Toplam kapsamlı geliri	270.000

Yeniden değerlendirilen mülkler, makine ve teçhizatın vergi değeri	500.000 PB
Gerçeğe uygun değer üzerinden yeniden değerlendirme sonrası defter değeri	600.000 PB.

UMS 12.20 uyarınca 100.000 PB (600.000 – 500.000) tutarında vergilendirilebilir bir geçici fark ortaya çıkar ve bunun için 10.000 PB (100.000 × %10) tutarında ertelenmiş vergi yükümlülüğü muhasebeleştirilir.

ÖZKAYNAK DEĞİŞİM TABLOSU

Özkaynak değişim tablosunun amacı, işletmenin faaliyetlerinin veya sahiplerinin eylemlerinin sonucu olup olmadığına bakılmaksızın, finansal durum ve işletmenin dönem sonu ve raporlama dönemi boyunca genel performansını sunmaktır. İşletme sahiplerinin sahip olduğu net varlıkların bireysel unsurlarında meydana gelen değişikliklerin bir özetidir. Finansal tabloların bu bileşeni, cari ve önceki yılın açılış ve kapanış bakiyelerinin mutabakatı için aşağıdaki bilgileri içermelidir:

Özkaynak değişim tablosu = Net varlıklardaki değişikliklerin detaylı sunumu	
Verileri (bilgileri) içerir:	
<ul style="list-style-type: none">▪ Kapsamlı gelir tablosundan - raporlama dönemi için cari finansal sonuç (kâr veya zarar) ve diğer kapsamlı gelir. Detaylar kapsamlı gelir tablosunda zaten sunulduğundan, bireysel unsurlarına göre tek satırda sunulurlar.	<ul style="list-style-type: none">▪ Bir öğeden diğerine dahili transferler için, ör. kârdan yedek akçe ayrılması, zararların karşılanması, gerçekleşen yeniden değerlendirme karşılığı vb.▪ İşletme sahipleriyle yapılan sermaye işlemleri için - özkaynağın artırılması veya azaltılması, temettü ve telif haklarının dağıtımı veya diğer kararlar kapsamındaki tutarların kullanılması.
=	
İşletmenin raporlama dönemi için ve sonundaki genel finansal performansı	

Bu, bir kontrol tablosunda sunulan finansal tablonun tek bileşenidir. Dönem sonuna doğru ve dönem sonuna doğru net varlıklardaki olası tüm değişiklik kalemlerini içerir. Finansal durum tablosu ve kapsamlı gelir tablosundaki değerlerle devamlılık ve korelasyonun görülebilmesi için açılış ve kapanış bakiyelerinin mutabakatı yapılmalıdır.

FİNANSAL TABLO DİPNOTLARI

Dipnotlar ile aşağıdakiler hedeflenir:

- a) Aşağıdakiler hakkında sistematik metinsel bilgi sağlanması:
 - işletmenin tescili, faaliyeti, yapısı ve yönetimi ile ilgili ana kurumsal konular;
 - mali tabloların hazırlanması için benimsenen muhasebe esasları ve buna uygunluk için yönetimin beyanı;
 - açık tanımlarıyla önemli işlem ve olaylara uygulanan tanımlanmış muhasebe politikası.
- b) Kullanıcıların finansal tabloların unsurlarındaki münferit kalemleri doğru bir şekilde anlayabilmeleri için gerekli ve uygun görülen ek sayısal ve metinsel bilgiler sağlanması

Bir finansal tablo, notları okunmadan tam olarak anlaşılabilir. Açıklayıcı notlar, finansal tabloların gövdesinde gösterilen tutarları doğrular.

Açıklayıcı eklerin hazırlanma şekli aşağıdaki olasılıkların bir kombinasyonudur:

- (a) Bireysel yorumlar ve açıklamalar, metinler ve sayısal açıklamalar kombinasyonu ile sistematik olarak sunulmalıdır.
- (b) Finansal durum tablosunun ve kapsamlı gelir tablosunun her bir önemli kalemine ayrı dipnot ve açıklamalarda atıfta bulunulmalıdır.
- (c) Mümkün olduğunda, herhangi bir sayısal bilgi basitçe tanımlanmamalı, tablo biçiminde mantıksal olarak düzenlenmelidir.

ÖRNEKLER

ÖRNEK 3.

UFRS'yi uygulayan X Şirketi, Avrupa Yatırım Bankası'ndan (AYB) 5.000.000 PB tutarındaki yatırım kredisini 20X1 yılında almış olup, 31.12.20X2 itibarıyla tamamen kullanmıştır. Şirket, belirli finansal göstergelerin sürdürülmesi de dahil olmak üzere, sözleşme kapsamındaki bir dizi koşula uymakla yükümlüdür. Sözleşme şartlarına göre, şirket bu finansal göstergeleri koruyamazsa, kredi geri çağrılabilir hale gelmekte ve talep üzerine ödenmektedir.

28.02.20X3 tarihinde yapılması planlanan yönetim kurulu toplantısında onaya hazır olan 20X2 yılına ait yıllık finansal tablolara göre, 31.12.20X2 tarihi itibarıyla göstergeler karşılanmamıştır. 20.02.20X3 tarihinde, AYB, X şirketine bir mektup göndermiş ve bu mektupta, 20X3 içinde kredinin erken geri ödenmesini istememe kararını yazılı olarak belirtmiştir.

Soru:

Yatırım kredisine ilişkin AYB'ye olan borç, "X" şirketinin finansal durum tablosunda ve 31.12.20X2 tarihinde sona eren yıla ilişkin açıklayıcı notlarda nasıl sunulmalıdır?

Çözüm:

UMS 1 Finansal Tabloların Sunuluşuna göre, finansal borçların (alınan krediler vb.) cari veya cari olmayan borçlar olarak sınıflandırılması, raporlama tarihindeki sözleşme şartlarına uygunluk esas alınarak yapılmalıdır.

Yatırım kredisinin 31.12.20X2 tarihi itibarıyla alacaklı bankanın finansal koşullarına uyulmaması nedeniyle vadesi geldiği için, kredi vadesi talebe bağlı hale gelmiştir ve bu nedenle cari yükümlülük olarak sınıflandırılmalıdır. "UMS 10 raporlama döneminden sonraki olaylar" kapsamında raporlama döneminin bitiminden sonraki dönemde banka kredinin bir yıl içinde erken geri ödenmesini talep etmemeyi kabul etmesine rağmen bu sınıflandırma değişmez. (UMS 1.74).

ÖRNEK 4.

Gamma AD'nin gelir tablosundaki toplam kapsamlı geliri ve 20X2 için diğer kapsamlı gelir tutarı 183.000 PB'dir. 20X2'de aşağıdaki işlemler gerçekleştirilmiştir:

- dağıtılan temettüler – 18.000 PB;
- 45.000 PB tutarındaki aktifleştirilmiş geliştirme giderleri, piyasa koşullarındaki değişikliklerin bir sonucu olarak doğrudan dağıtılmamış karlarda mahsup edilmiştir;
- defter değeri 60.000 PB olan ekipman 135.000 PB olarak yeniden değerlendirilmiş ve bu da 8.000 PB ek amortisman giderine yol açmıştır.

01.01.20X2 tarihinde özkaynak değişim tablosundaki toplam özkaynak tutarı 2.123.000 PB'dir.

Soru:

UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu hükümleri uyarınca 31.12.20X2 tarihi itibarıyla özkaynak değişim tablosundaki toplam özkaynak tutarı nedir?

Çözüm:

Birikmiş kârların azaltılması: $45.000 + 18.000 = 53.000$ PB

31.12.20X2 itibarıyla özkaynak: $2.123.000 - 53.000 + 183.000 = 2.253.000$ PB.

ÖRNEK 5.

UFRS uygulayan bir işletme, Eylül 20X1'de belirli finansal koşullara tabi olan uzun vadeli bir banka kredisi almıştır. Bunlardan birine göre, kredinin vadesi boyunca, borçlunun her zaman 65:35'lik bir borçluluk oranını (borçlar / özkaynak) sağlaması gerekmektedir. Her çeyreğin sonunda bu oranın ihlal edilmesi

durumunda kredinin geri çağrılabilir. Kredi şartlarına uygunluk, her üç aylık dönem sonunda değerlendirilmekte ve üç aylık dönemin sonunu takip eden ayın sonuna kadar bankaya bildirilmektedir.

Soru:

Aşağıdaki durumlarda kredi 31.12.20X2 itibariyle nasıl sınıflandırılmalıdır:

- (a) İşletme, kredi sözleşmesinin finansal koşullarından herhangi birini ihlal etmemiştir.
- (b) 20X2'nin üçüncü çeyreğinde borçluluk oranı 75:25 idi, bu da sözleşmenin ihlali anlamına gelmekteydi, ancak banka yine de bir esneklik sağlamaktadır. Sağlanan esnekliğe göre şirket ihlali raporlama döneminin bitiminden sonraki 12 ay içinde ortadan kaldırırsa, Banka bu süre içinde kredinin hemen geri ödenmesini talep etmeyecektir. Şirket, mevcut hissedarlara haklar vererek ek sermaye artırarak ihlali gidermeyi ve bunun hisse ihracı ile sonuçlanmasını beklemektedir.
- (c) (b) koşulundaki aynı şartlar, bankanın esnekliği dışında, göz önüne alındığında cevap ne olacaktır?

Çözüm:

UMS 1.74'e göre, raporlama dönemi sonunda veya öncesinde uzun vadeli bir kredi sözleşmesinin önemli bir koşulunun, yükümlülüğün raporlama tarihinde alacak haline gelmesine neden olacak şekilde ihlal edilmesi durumunda, borç veren, raporlama döneminin sonunda ve finansal tablo yayımlanmak üzere onaylanmadan önce kabul etmişse, işletme krediyi cari olarak sınıflandırmaz, ihlal sonucunda geri ödeme gerektirmez.

Ancak, borç verenin raporlama dönemi sonunda, raporlama döneminin bitiminden en az 12 ay sonra sona eren, işletmenin ihlali giderebileceği ve borç verenin derhal geri ödeme talep edemeyeceği, ödemesiz bir dönem sağlamayı kabul etmesi durumunda, işletme borcu cari olmayan olarak sınıflandırır.

- (a) İşletme, Eylül 20X1'de uzun vadeli bir kredi almıştır. İhraçta kredinin geri ödeme süresi belirtilmediği için 31.12.20X2 tarihinde geri ödeme süresinin 12 aydan fazla olduğu varsayılmıştır. Ayrıca şirket, sözleşmenin finansal şartlarını ihlal etmemiştir. Bu nedenle, 31.12.20X2 itibariyle, kredinincari olmayan bir borç olarak sınıflandırılması gerekir.
- (b) Ancak ikinci durumda, 30.06.20X2 itibariyle, yani 31.12.20X2 raporlama tarihinden önce, bir şartın ihlali söz konusudur, banka, raporlama tarihinden sonra 12 aylık bir ödemesiz süre vermeyi kabul etmiştir. İşletme bu dönemde ihlali ortadan kaldırabilir ve bu süre zarfında banka, kredinin derhal geri ödenmesini talep etmeyecektir. Şirket ayrıca ihlali gidermeyi de amaçlamaktadır. Bu nedenle krediyi 31.12.20X2 tarihi itibariyle cari olmayan borç olarak sınıflandırır.
- (c) Kredi sözleşmesinin borçluluk durumu 20X2'nin üçüncü çeyreğinde ihlal edildikten ve çeyreğin bitiminden sonraki bir ay içinde bankaya rapor edildikten sonra, yani 31.10.20X2 itibariyle banka kredisi geri istenebilir hale gelecektir. Bu nedenle 31.12.20X2 tarihi itibariyle cari borç olarak sınıflandırılmalıdır.